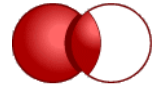

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
URED ZA REVIZIJU BUDŽETA-PRORAČUNA U FBiH
SARAJEVO**

Ložionička 3, 71000 Sarajevo, Tel: + 387 (0)33 221 623, Fax: 716 400, www. saifbih.ba, e-mail: urrevfed@bih.net.ba, saifbih@saifbih.ba

UR- 08-04;013-08/04

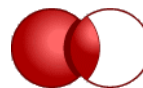
**IZVJEŠTAJ O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA
NA DAN 31. DECEMBRA 2003. GODINE**

OPĆINA ILIDŽA

Sarajevo, decembar 2004. godine

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
URED ZA REVIZIJU BUDŽETA-PRORAČUNA U FBiH
SARAJEVO**

Ložionička 3, 71000 Sarajevo, Tel: + 387 (0)33 221 623, Fax: 716 400, www. saifbih.ba, e-mail: urrevfed@bih.net.ba, saifbih@saifbih.ba

OPĆINSKOM VIJEĆU

NAČELNIKU OPĆINE

NEZAVISNO REVIZORSKO MIŠLJENJE

1. Obavili smo reviziju finansijskih izvještaja Općine Ilidža, na dan 31.12.2003. godine. Za ove izvještaje prikazane na stranama od 1 do 14 odgovorno je Općinsko vijeće i načelnik Općine Ilidža. Naša odgovornost se svodi na izražavanje mišljenja o tim finansijskim izvještajima na temelju provedene revizije.
2. Reviziju smo obavili na osnovu ovlaštenja, u skladu sa Zakonom o reviziji budžeta/proračuna u FBiH («Sl. novine FBiH», broj 48/99) i INTOSAI međunarodnim standardima. Ovi standardi zahtijevaju planiranje i obavljanje revizije, tako da revizija pruži razumno uvjerenje o tome ima li u finansijskim izvještajima značajnih pogrešaka, kao i da li su finansijske transakcije izvršene u skladu sa zakonskim propisima. Revizija je uključila ispitivanje, testiranje i prikupljanje dokaza, koji potkrepljuju iznose i objave u finansijskim izvještajima. Revizija je također obuhvatila ocjenu primijenjenih računovodstvenih načela i vrednovanja sveukupne prezentacije finansijskih propisa i ocjenu primjene propisa. Vjerujemo da je provedena revizija pouzdan temelj na osnovu kojega smo iskazali naše mišljenje.
3. Nakon izvršene revizije finansijskog poslovanja Općine Ilidža utvrđeno je slijedeće:
 - Općinsko vijeće nije ispoštovalo zakonske rokove donošenja Budžeta kako je predviđeno Zakonom o budžetima/proračunima u FBiH,
 - Odluka o privremenom finansiranju je donesena 31.01.2003. godine i trajala je duže od zakonom dozvoljenog roka,
 - Rebalans Budžeta nije donesen tokom 2003. godine, a ostvareno je prekoračenje u visini od 1.014.408,26 KM u odnosu na Budžetom predviđena sredstva,
 - Dio tekućih i kapitalnih grantova je ostvaren mimo procedura usvojenih kriterija dok su grantovi pojedincima isplaćeni bez utvrđenih kriterija,
 - Nije osigurano transparentno trošenje budžetskih sredstava iz razloga nedosljedne primjene Uredbe o nabavci roba, vršenju usluga i ustupanju radova za tekuće izdatke i tekuće i kapitalne grantove,
 - Netransparentno trošenje budžetskih sredstava sklapanjem ugovora o djelu na godinu dana uz posredovanje Agencije za zapošljavanje ,
 - Prekoračenje ovlaštenja načelnika Općine donošenjem Odluke o odobravanju isplate novčanih sredstava «Geoterm « d.o.o. Sarajevo u iznosu od 5.100 KM na ime osnivačkog uloga, a što je u isključivoj nadležnosti Općinskog vijeća.
4. Po našem mišljenju, zbog navoda iz prethodne tačke, finansijski izvještaji Općine Ilidža ne daju istinit i fer pregled finansijskog poslovanja tokom godine i stanja na dan 31.12.2003. godine Općine Ilidža.

Zamjenik generalnog revizora

Branko Kolobarić, dipl.oec.

Generalni revizor

Mr.sc. Ibrahim Okanović, dipl. oec.

IZVJEŠTAJ O IZVRŠENOJ REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA Općina Ilidža

I UVOD

Općina Ilidža je jedinica lokalne samouprave u kojoj građani ostvaruju lokalnu samoupravu u poslovima utvrđenim Ustavom, Zakonom o lokalnoj samoupravi i Statutom Općine.

Općina obuhvata područja naseljenih mjesta dijela Kantona Sarajevo koja predstavljaju prirodnu, ekonomsku i društvenu cjelinu te koja su povezana zajedničkim interesima stanovništva.

Općinsko vijeće je Odlukom broj 01-012-18/98-4 od 08.6.1998. godine obrazovalo 16 (šesnaest) mjesnih zajednica.

Službeni naziv Općine je: Kanton Sarajevo-Općina Ilidža. Sjedište Općine je Samira Čatovića Kobre Ilidža.

Zakonodavnu vlast vrši Općinsko vijeće koje broji 27 vijećnika, a izvršnu vlast provodi Općinski načelnik. Unutarnja organizacija i način rada Općinskog vijeća utvrđena je Poslovníkom o radu Općinskog vijeća, Ustavom, Zakonom o lokalnoj samoupravi i Statutom Općine. Općinsko vijeće je Odlukom broj 01-012-21/97 od 20.01.1998. godine obrazovalo 15 (petnaest) stalnih komisija i utvrdilo njihov sastav, djelokrug i način rada. Statutom Općine je predviđeno da se osim komisija mogu formirati savjeti i odbori radi pripreme prijedloga, davanja mišljenja po određenim pitanjima iz svog djelokruga kao i zbog donošenja što pravilnijih odluka od strane Općinskog vijeća.

Za obavljanje poslova iz svoje nadležnosti, poslova samouprave i upravnih poslova iz samoupravnog djelokruga Općine, kao i prenesenih poslova kantonalne uprave, Općinski načelnik je organizovao 8 (osam) općinskih službi za upravu i 5 (pet) stručnih službi sa pripojenim pravobranilaštvom u 2003. godini. Ove službe su utvrđene Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji na koju je saglasnost dalo Općinsko vijeće u 1999. godini.

Finansiranje Općine se vrši iz poreznih prihoda u skladu sa propisima Kantona Sarajevo (Kanton nije donio Zakon o pripadnosti javnih prihoda Kantona Sarajevo), neporeznih prihoda i dotacija.

Općinsko vijeće donosi Budžet na prijedlog Općinskog načelnika.

Općinski načelnik je neposredno odgovoran Općinskom vijeću za pravilno i zakonito provođenje svih akata. Na dan 31.12.2003. godine u Općini Ilidža je bilo 242 uposlena.

II OSVRT NA PRETHODNU REVIZIJU

Reviziju Općine Ilidža za 2000. godinu izvršio je Ured za reviziju budžeta/proračuna u FBiH na osnovu Zakona o reviziji budžeta/proračuna u FBiH i INTOSAI standarda. Predmet te revizije su bili finansijski izvještaji Općine za 2000. godinu, kao i izvršene finansijske transakcije iskazane u tim izvještajima, te procjena usklađenosti istih sa zakonima i propisima o čemu je iskazano mišljenje.

U Izvještaju o izvršenoj reviziji finansijskih izvještaja Općine Ilidža za 2000. godinu date su preporuke Ureda za reviziju budžeta/proračuna u FBiH, menadžmentu Općine za otklanjanje nepravilnosti.

Od 2000. godine do 2003. godine nije vršena revizija od strane Ureda za reviziju budžeta/proračuna u FBiH kao ni bilo koja druga revizija.

Ova revizija ne obuhvata reviziju početnih stanja Općine Ilidža i za ta stanja ne iskazujemo svoje mišljenje.

Izvršenom revizijom finansijskih izvještaja Općine za 2003. godinu utvrđeno je da nisu ispoštovane preporuke date u Izvještaju o reviziji za 2000. godinu i to:

- nije uspostavljen adekvatan sistem internih kontrola,
- nije poštivana Uredba o postupku nabavke roba, vršenju usluga i ustupanju radova,
- nisu sačinjeni kriteriji za dodjelu finansijskih sredstava iz Budžeta za pojedine vrste grantova,
- budžetska sredstva nisu korištena u skladu sa usvojenim Budžetom.

III CILJ I OBIM REVIZIJE

Cilj revizije je da se na osnovu izvršenog uvida u organizirani sistem internih kontrola menadžmenta nad ostvarenim prihodima, rashodima za 2003. godinu u Općini Ilidža, omogući:

- izražavanje mišljenja o tome da li su finansijski izvještaji pripremljeni u skladu sa zakonskim propisima, da li su isti tačno, realno i objektivno iskazani, da li su provedene sve potrebne procedure oko prikupljanja i trošenja budžetskih sredstava Općine, kao i da li su o tome odlučivali ovlašteni organi,
- ocjenu računovodstvenog sistema i sistema internih kontrola, načina njihovog uspostavljanja, funkcionisanja i osposobljenosti za zaštitu imovine i otkrivanje značajnog pogrešnog prikazivanja u finansijskim izvještajima,
- davanje preporuka za dalji rad, sa posebnim naglaskom na što efikasniju i ekonomičniju zaštitu imovine i trošenja sredstava, kao i stvaranje podloge za uvođenje, primjenu i efikasan rad sistema internih kontrola.

U ovoj reviziji, nisu obuhvaćena sva područja djelovanja Općine Ilidža. Izvršili smo kontrolu preduzetih mjera za prikupljanje prihoda i fakturisanje naknada za: izdate lokacije na privremeno korištenje; korištenje javnih površina; izdavanje poslovnih prostora; dodjelu gradskog građevinskog zemljišta-trajno; zatim ubiranja prihoda od naknada za uređenje gradskog građevinskog zemljišta, kontrolu naplate potraživanja, izvršene nabavke putem tendera, evidencije i trošenja dobivenih donacija kao i kontrolu namjenskog trošenja budžetskih sredstava za rad općinskih organa.

Veću značajnost smo dali kontroli načina ubiranja neporeznih prihoda, namjenskom trošenju budžetskih sredstava za rad organa, namjenskom trošenju tekućih i kapitalnih grantova, sufinansiranju kapitalnih grantova od strane Kantona i drugih institucija, poštivanju Uredbe o nabavci roba, vršenju usluga i ustupanju radova te usklađivanju sredstava i izvora sredstava.

IV NALAZI I PREPORUKE

A Značajnost kod izvještavanja

Općina Ilidža je jedinica lokalne samouprave Kantona Sarajevo sa nizom specifičnosti koje se mogu grupisati u slijedeće oblasti:

- Na području Općine Ilidža locirani su centralni vodozahvatni sistem, Međunarodni aerodrom, centralni energetska blok, prirodno izvorište rijeke Bosne, izvorišta termalne i mineralne vode, velike površine šumskog i poljoprivrednog zemljišta, rimske iskopine i arheološko područje iz doba neolita i saobraćajnica M-17 što je od šireg značaja i za Kanton Sarajevo. Na Općini Ilidža grade se značajni objekti ili održavaju postojeći uz angažovanje budžetskih sredstava Kantona i drugih institucija.

U tom smislu Općinsko vijeće je na jednoj od svojih sjednica raspravljalo o realizaciji provedbeno planske dokumentacije Općine Ilidža. Prema pregledu aktivnosti o realizaciji ove dokumentacije od strane Zavoda za planiranje razvoja Kantona Sarajevo, konstatovano je da se radi o deset važnih planskih dokumenata i to: pet Izrada i dopuna regulacionih planova Centar Ilidža, Stari Stup, Stup I, Hrasnica i Butmir; četiri Izrade regulacionih planova Osijek, Kamenjača, Terme Ilidža i rezidencijalno stanovanje te Izrada urbanističkog projekta memorijalni muzej D-B. Aktivno učešće na realizaciji ove dokumentacije su uzeli: Gradska uprava Grada Sarajevo, Zavod za planiranje razvoja Kantona Sarajevo i Općina Ilidža.

Općinsko vijeće je u nekoliko navrata upućivalo zahtjeve Zavodu za planiranje razvoja Kantona Sarajevo, za bržu izradu dokumentacije za koju su već bila osigurana sredstva.

- Općina Ilidža je od kraja 1999. godine utvrdila da je na njenom području izvršeno preko 5.000 građevinskih radova od čega je cca 2.500 potpuno novih stambenih objekata. Napominjemo da je građenje naselja moguće samo na građevinskom zemljištu a na Općini Ilidža su zaštitne zone i to: vodozaštitna, zona aerodrom, poljoprivredno i šumsko zemljište.
- Prema članu 26. Zakona o građevinskom zemljištu, vlasnik ili nosilac privremenog prava korištenja zemljišta, može predati neizgrađeno gradsko građevinsko zemljište općini koja je dužna isto preuzeti. Riječ je o zemljištu vodozaštitne zone Općine Ilidža koje je od šireg značaja za Kanton Sarajevo. Općina Ilidža je po ovom osnovu u 2003. godini imala već blokadu novčanih sredstava u visini od 663.258,75 KM i kamatu u iznosu od 20.576,67 KM. Po istom osnovu Općini Ilidža su upućena 23 zahtjeva fizičkih lica za preuzimanje zemljišta. Prema informaciji pravobranilaštva Općine Ilidža već je pokrenuto pet (5) sudskih sporova.
- Na području Općina Ilidža mnoga privredna društva vrše eksploataciju mineralnih sirovina i mineralnih voda, bilo u fazi istraživanja ili u fazi eksploatacije a za čiji rad je potrebno obezbijediti mnoge saglasnosti i dozvole i ostala dokumenta koja izdaju kantonalna i federalna ministarstva, razni zavodi i privredna društva. Ova eksploatacija se vrši u neposrednoj blizini ili na rubovima zaštitnih zona.
- U toku 2003. godine nije vršeno pretvaranje poljoprivrednog u nepoljoprivredno zemljište.

B Upravljanje i rukovođenje Općinom

Zakonodavnu vlast vrši Općinsko vijeće koje broji 27 vijećnika, a izvršnu vlast provodi Općinski načelnik kako je Statutom Općine definisano.

U toku 2003. godine, **Općinsko vijeće** je održalo osam redovnih i jednu vanrednu sjednicu. Pripremu materijala, za sjednice općinskog vijeća, vršilo je 15 stalnih komisija.

U pripremama sjednica Općinskog vijeća, često se dešavalo da pojedine općinske službe svoje materijale dostavljaju neposredno pred zakazivanje sjednica što je ostavljalo malo vremena radnim tijelima Općinskog vijeća za kvalitetnu pripremu stavova općinskim vijećnicima. Dešavalo se i da neka komisija ne razmatra materijal iz razloga njegove nekompletnosti, a u nekim slučajevima predlagatelj je povlačio materijal sa sjednice komisije kada bi se utvrdilo da isti nije u skladu sa postojećim zakonom (npr. Zakonom o građevinskom zemljištu).

Općinsko vijeće je u 2003. godini održalo vanrednu sjednicu na kojoj se raspravljalo o problemu vodozaštitne zone, legalizacije objekata u drugoj vodozaštitnoj zoni i mogućnosti izgradnje komunalne infrastrukture koja onemogućava zagađivanje.

Općinsko vijeće je zadužilo općinske službe da obezbijede uslove za provođenje Zakona o građevinskom zemljištu i pripreme prijedloge akata čije je donošenje u nadležnosti Općinskog vijeća u skladu sa novim Zakonom, iako Federalno ministarstvo prostornog uređenja i okoliša i druga nadležna ministarstva nisu donijela podzakonske akte za provedbu ovog zakona u roku.

Općinski načelnik je organ izvršne vlasti koji predstavlja i zastupa Općinu, a odgovoran je Općinskom vijeću za obavljanje poslova iz samoupravnog djelokruga Općine. Načelnik je odgovoran za zakonito i stručno obavljanje prenesenih poslova kantonalne i federalne uprave. Posebno se ističe nadležnost načelnika općine (član 55 Statuta) u dijelu predlaganja Budžeta i drugih propisa koje donosi Općinsko vijeće, obzirom da Budžet i Odluka o privremenom finansiranju nisu na vrijeme doneseni a Rebalans budžeta nije usvojen a ostvareni prihod iznad planiranog budžeta potrošen.

Načelnik je prekoračio svoja ovlaštenja i donio Odluku broj 02-14-1455/03 od 23.4.2003. godine kojom se odobrava isplata novčanih sredstava firmi «Geoterm» Ilidža d.o.o. Sarajevo u iznosu od 5.100 KM na ime uplate osnivačkog uloga, što je u isključivoj nadležnosti Općinskog vijeća. Osnivačkom ulogu je prethodio sklopljeni Ugovor o osnivanju društva sa ograničenom odgovornošću između Općine i stranog investitora Energieanlagen Nord od 24.05.2003. godine. Ugovor je regulisao prava i obaveze suosnivača firme «Geoterm» Ilidža d.o.o. Sarajevo.

Preporučujemo da se općinske službe detaljno upoznaju sa Programom rada Općinskog vijeća kako bi materijale za sjednice iz svojih oblasti dostavile u utvrđenom roku Stručnoj službi Općinskog vijeća radi kvalitetne pripreme stavova općinskim vijećnicima.

Potrebno je da članovi stalnih komisija ulože više napora u svrhu kvalitetne pripreme materijala za sjednice Općinskog vijeća.

Preporučujemo da općinska administracija dosljedno realizuje odluke i zaključke Općinskog vijeća.

Preporučujemo da se Općinsko vijeće upozna sa Odlukom načelnika o formiranju firme «Geoterm» Ilidža d.o.o. Sarajevo i o tome zauzme jasan stav.

C Sistem upravljanja prihodima i rashodima

1 Izvršenje budžeta

Budžet Općine Ilidža za 2003. godinu usvojen je na 28. sjednici Općinskog vijeća 20.05.2003. godine. Do tada je na snazi bila Odluka o privremenom finansiranju koja je donesena 31.01.2003. godine. Privremeno finansiranje vršeno je duže od zakonom dozvoljenog (skoro dva mjeseca). Rebalans Budžeta nije donesen tokom 2003. godine.

Izveštaj o izvršenju Budžeta za 2003. godinu usvojen je 27.04.2004. godine a objavljen u «Službene novine Kantona Sarajevo» br.11/04 od 30.04.2004. godine. U usvojenom Izveštaju o izvršenju Budžeta u koloni Budžeta za 2003. godinu upisano je uravnoteženje-rebalans Budžeta koji je prethodno razmatran na sjednici Općinskog vijeća ali nije usvojen. To znači da je sa usvajanjem Izveštaja o izvršenju budžeta usvojen i objavljen Rebalans koji ranije kao poseban akt nije usvojen. Na ovaj način legalizovano je nezakonito trošenje budžetskih sredstava Općine u 2003. godini iznad Budžetom usvojenih sredstava.

U 2003. godini ostvaren prihod je u visini od 10.017.156,91 KM, ukupni izdaci ostvareni su u iznosu od 10.014.408,26 KM a suficit u iznosu od 2.748,85 KM.

2 Prihodi

Struktura ukupno ostvarenih prihoda u iznosu od 10.017.156,91 KM je:

• Porezni prihodi	3.869.413,94 KM
-porez na dobit pojedinca i preduzeća	175.081,70 KM
-porez na imovinu	3.694.332,24 KM
• Neporezni prihodi (od poduz. aktivnosti i taksi)	3.490.222,97 KM
-prihodi od poduzetničkih aktivnosti	1.766.105,31 KM
-naknade i takse	1.416.538,28 KM
-prih. od pruž. javnih usluga	307.449,38 KM
• Tekuće potpore od ostalih nivoa vlasti	321.520,00 KM
• Prihodi iz budžeta Kantona za tekuće izdatke	2.336.000,00 KM

Revizija prihoda bila je usmjerena na provjere sistema rada vezanog za: potpunost fakturisanja neporeznih prihoda, usklađivanje poreznih prihoda sa Ministarstvom finansija Kantona, kontrolu priliva tekućih potpora i prihoda iz Budžeta Kantona za tekuće izdatke. Vršena je kontrola postupaka koji bi potvrdili da je pod kontrolom ubiranje neporeznih prihoda na koje Općina može značajno uticati.

Revizijom je utvrđeno da:

- Ministarstvo finansija Kantona Sarajevo svakodnevno raspoređuje i doznačava **porezne prihode** Općini Ilidža koji se mjesečno usaglašavaju. Općina svojim aktivnostima ne može djelovati na iznos prikupljenih poreznih prihoda.

- Značajan dio **neporeznih prihoda čine naknade za puteve iz cijene naftnih derivata** čiji je način uplate od 01.08.2003. godine promijenjen Pravilnikom o načinu uplate javnih prihoda budžeta i vanbudžetskih fondova na teritoriji FBiH. U periodu od 01.08. do 29.10.2003. godine Kanton je ovaj prihod doznačavao na transakcijski račun Općine Centar koja je pripadajući dio po Prijedlogu raspodjele Ministarstva finansija Kantona od 29.10.2003. godine uplatila Općini Ilidža. I na ovaj prihod Općina Ilidža ne može uticati.
- U okviru **neporeznih prihoda**, Općina je ostvarila prihod po osnovu iznajmljivanja poslovnih prostora (151.417,21 KM) a na osnovu Odluke o općim, jedinstvenim kriterijima dodjele u zakup poslovnih zgrada i prostorija kojima pravo raspolaganja ima Općina Ilidža. Općina Ilidža raspolaže sa ukupno 43 poslovna prostora od kojih je jedan uništen, devet otkupljeno, pet vraćeno stanarima kao zajedničke prostorije, šest se koristi kao kancelarije mjesnih zajednica ili Općine a šest je dodijeljeno na besplatno korištenje raznim udruženjima (Rukometni klub, RVI, Civilna zaštita, Agencija Serda). Samo šesnaest poslovnih prostora je dato u zakup uz plaćanje naknade. Jedan dio ugovora je ranije sklopljen sa licima koji su koristili povlastice po osnovu invalidnosti. Neki ugovori su sklapani na temelju raspisanih tendera gdje procedura u cijelosti nije pravilno provedena.
- **Prihodi od iznajmljivanja javnih površina i zakupa gradskog građevinskog zemljišta** ostvareni su u iznosu od 595.768,70 KM a na osnovu Zakona o privremenom korištenju javnih površina, Odluke o visini naknade za privremeno korištenje javnih površina na području Općine Ilidža te Zakona o građevinskom zemljištu Federacije BiH («Službeni list BiH» br.3/94 i «Službene novine FBiH» br.25/03).

Kod iznajmljivanja javnih površina, izdaju se pojedinačna rješenja o korištenju javnih površina u skladu sa naprijed pomenutim aktima. Ne postoji ažurirana evidencija izdatih rješenja korisnika javnih površina.

U slučaju realizacije naplate kod zakupa građevinskog zemljišta, revizijom su utvrđene poteškoće u naplati ovih prihoda.

Ne postoje pisane procedure, između službi Općine, o kretanju dokumentacije vezane za davanje u zakup javnih površina i gradskog građevinskog zemljišta koje bi trebale putem općinskih inspekcija iznaći način da se korisnik privremenog poslovnog prostora obaveže, rokom ili na drugi način, na podnošenje pomenutog zahtjeva. Dosadašnjim načinom kretanja dokumentacije usporena je naplata prihoda a u nekim slučajevima se i ne ostvaruje.
- **Ostali prihodi od imovine** (naknada za dodijeljeno zemljište, uređenje građevinskog zemljišta i korištenje gradskog građevinskog zemljišta) ostvareni su u iznosu od 907.770,54 KM a na osnovu Zakona o građevinskom zemljištu iz 1994 godine, Odluke Kantona Sarajevo broj 01-02-17478/02 i Odluke broj 01-02-3984/03, Zakona o građevinskom zemljištu od 15.05.2003. godine koga je donio Visoki predstavnik i pojedinačnih Rješenja o dodjeli građevinskog zemljišta. Zemljište se dodjeljuje pravnim i fizičkim licima radi izgradnje stambenih i poslovnih prostora, zatim legalizacije nelegalno izgrađenih objekata i dogradnje već postojećih objekata. Ugovorom se definiše visina i način izmirivanja naknade, kao i instrumenti o osiguranju plaćanja kako je definisano članom 7. nove Odluke iz 2003. godine.

Revizijom ovih prihoda, utvrđeno je da se kao garancija uzima vlastita solo mjenica.

Gradsko građevinsko zemljište se u velikom broju slučajeva dodjeljivalo podnosiocima zahtjeva koji su ispunjavali uslove iz člana 26 i 27. Zakona o dopunskim pravima boraca prema kojima se daju povlastice u smislu djelimičnog oslobađanja plaćanja za uređenje zemljišta i rente. Stupanjem na snagu novog Zakona o građevinskom zemljištu u 2003. godini (član 63.) niko se ne može osloboditi plaćanja naknade utvrđene ovim zakonom. Veliki broj na vrijeme podnešenih zahtjeva uz korištenje povlastica nije realizovan.

U ovoj vrsti prihoda evidentirani su prihodi za dodijeljeno gradsko građevinsko zemljište GP-u d.o.o. »Butmir» uz izuzimanje zemljišta čiji je nosilac prava raspolaganja bilo Poljoprivredno dobro »Butmir» Ilidža. Također prihodi su ostvareni na osnovu naknade za preuzimanje iz posjeda ranijih korisnika (fizičko lice) neizgrađenog građevinskog zemljišta radi privođenja trajnoj namjeni (pravnom licu) u svrhu izgradnje servisne saobraćajnice. U oba slučaja na Rješenja su data mišljenja Pravobranilaštva Kantona Sarajevo sa naznakom da su u izradi ovih rješenja povrijeđeni neki zakoni kao što su Zakon o eksproprijaciji, Zakon o građevinskom zemljištu i Zakon o prostornom uređenju. U slučaju GP d.o.o »Butmir» u mišljenju Pravobranilaštva stoji: «predmetno Rješenje je manjkavo a samim time i nezakonito iz slijedećih razloga.....» I pored ovakvog mišljenja, navedeni

predmet je realizovan u ranijem periodu a građevinsko zemljište je izuzeto od Poljoprivrednog dobra «Butmir» tek u 2003. godini uz naknadu (98.112 KM) čime je umanjena ova vrsta prihoda.

- **U okviru prihoda od pružanja usluga građanima i ostalim**, ostvareni su prihodi od cijepanja zemljišta, katastarskog plana i tehničkog prijema pravnih i fizičkih lica. Prihod po osnovu katastarskog plana i cijepanja vršio se na temelju Odluke Općinskog vijeća br.01-02-310/98-1 iz 1998. godine i Tarife o naknadama iz 2002. godine.
Prihod od tehničkog prijema građevinskih objekata (pravna lica 163.132 KM i fizička lica 76.855 KM) ostvaren je na temelju podnešenih zahtjeva Službi za prostorno uređenje Općine za izdavanje odobrenja za upotrebu stambenih i poslovnih objekata. Služba je na temelju Cjenovnika troškova tehničkog pregleda od 30.01.2003. godine, sačinjavala obračun visine naknade te izdavala Rješenje i Zaključak podnosiocu zahtjeva za uplatu troškova tehničkog pregleda. U praktičnoj primjeni, tako ukupna utvrđena vrijednost koju podnosioc zahtjeva plaća, Zaključkom Službe se raspodjeljuje na ime troškova i nagrade za vještačenje u predmetima tehničkog prijema i na ime manipulativnih troškova Općine.
- Revizijom prihoda Općine Ilidža, utvrđeno je da **nije evidentiran ostvaren prihod po osnovu obaveze plaćanja naknada za eksploataciju mineralnih sirovina** saglasno članu 9. Zakona o rudarstvu («Sl.list RBiH» br. 24/93 i 13/94) ili Zakona o koncesijama Kantona od momenta stupanja na snagu istog. Ovu naknadu su trebala plaćati privredna društva koja se bave eksploatacijom kamena i izvorišta mineralnih i termomineralnih voda na području Općine Ilidža.
- **U okviru tekućih potpora**, ostvaren je prihod u iznosu od 321.520 KM. Navedeni prihod odnosi se na primljeni grant od države BiH u iznosu od 22.000 KM na ime pokrivanja troškova izbora održanih u 2002. godini i na primljeni grant od Kantona Sarajevo u iznosu od 299.520 KM na ime kapitalnih izdataka za regulaciju rijeke Željeznice, izradu projektne dokumentacije za vodovod Rakovica, izgradnju kanalizacione mreže, osposobljavanje stambenog fonda i čišćenje riječnih korita i zaštite od poplava.
- **Prihodi iz budžeta** u iznosu od 2.336.000 KM se odnosi na redovne doznake Kantona Sarajevo na ime pokrivanja troškova plaća.

Preporučujemo da se preispitaju Ugovori o izdavanju poslovnih prostora na besplatno korištenje.

Preporučujemo da se osiguraju jedinstvene pisane procedure o kretanju dokumentacije između Službe za napuštene nekretnine, stambene i komunalne poslove i Službe za prostorno uređenje, vezane za pravovremenu naplatu prihoda od zakupa gradskog građevinskog zemljišta radi lokacije privremenih poslovnih prostora.

Preporučujemo da se posebna pažnja posveti obezbjeđenju garancija za plaćanje ostatka duga kod dodijeljenog zemljišta, uređenja i korištenja gradskog građevinskog zemljišta.

Preporučujemo da Općina Ilidža u saradnji sa Federalnim ministarstvom prostornog uređenja i nadležnim ministarstvima Kantona Sarajevo, kroz izradu provedbenih propisa i pojedinačnih odluka, definiše pitanje prava podnosioca zahtjeva za dodjelu gradskog građevinskog zemljišta koji su na vrijeme podnijeli zahtjeve a ispunjavali su uslove iz člana 26 i 27. Zakona o dopunskim pravima boraca.

Preporučujemo da općinske službe na osnovu postojeće zakonske regulative izdaju rješenja i druga akta kojima se ostvaruju određena prava, posebno poštujući odredbe Zakona o građevinskom zemljištu u dijelu pribavljanja mišljenja pravobranioca.

Preporučujemo da se preispita raspodjela prihoda ostvarenog tehničkim prijemom građevinskih objekata pravnih i fizičkih lica.

Preporučujemo da Općina u saradnji sa nadležnim kantonalnim organima, preispita primjenu Zakona o koncesijama u dijelu izdavanja koncesija na području Općine Ilidža.

3. Rashodi

Ukupno ostvareni rashodi i izdaci u 2003. godini iznose 10.014.408 KM ili 111,27% u odnosu na usvojeni Budžet (9.000.000 KM). Ovi rashodi i izdaci odnose se na:

• Bruto plaće i naknade zaposlenih	4.072.358 KM
• Izdatke za materijal i usluge	1.138.194 KM
• Tekuće grantove	2.505.607 KM
• Kapitalne izdatke	2.298.249 KM

3.1. Bruto plaće i naknade zaposlenih

Izdaci za bruto plaće i ostale troškove uposlenih iznose 4.072.358 KM ili 40,66% od ukupnih rashoda.

Revizijom je utvrđeno da se:

- Obračun i isplata plaća vršio na osnovu izdatih Rješenja o utvrđivanju koeficijenata za plaću utvrđenih Odlukom Općinskog vijeća o koeficijentima za obračun plaća iz 2001. godine i Pravilnika o plaćama i drugim primanjima službenika i namještenika Općine Ilidža iz 2002. godine. Osnovica za obračuna plaća u iznosu od 95 KM utvrđena je Uputstvom o načinu i elementima izrade Budžeta Kantona Sarajevo za 2003. godinu, Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Jedinog općinskog organa uprave Općine Ilidža iz 1999. godine, predviđena su 192 radna mjesta. Od kraja 1999. godine pa do revidirane 2003. godine, navedeni Pravilnik nije dopunjavao a stvarni broj uposlenih na dan 31.12.2003. godine bio je 242 uposlena. Također, Budžetom za 2003. godinu nije predviđen ukupan broj uposlenih.
 - Obračun i isplata prekovremenog rada vrši na osnovu ispostavljenog Rješenja kome prethodi odobrenje prijedloga uvođenja prekovremenog rada od strane pomoćnika načelnika i evidencije ukupno ostvarenog broja prekovremenih sati,
 - U okviru naknada isplaćena je jednokratna pomoć (zimnica) svim uposlenim u ukupnom iznosu od 23.500 KM bez obračunatog i uplaćenog poreza na dodatna primanja. U toku revizije izvršen je obračun i uplata navedenog poreza,
 - U okviru naknada za privremene i povremene poslove, evidentirana je isplata paušala članovima Savjeta kao stručnog konsultativnog tijela. Također je vršena isplata članovima Komisije za utvrđivanje vrijednosti nepokretnosti u fiksnom iznosu.
- Najveći izdatak na ovoj poziciji predstavlja angažovanje uposlenih u trajanju od jedne godine na temelju Odluke načelnika putem Agencije za zapošljavanje i posredovanje radne snage «INHEPIHAND». Naime, pomenute Odluke su donesene za šest uposlenih na godinu dana a prema jednom uzorku su angažovana dva uposlena na kraći period. Upoređujući Uputu za rad koju izdaje Agencija i koja čini prilog ispostavljenom računu sa Pregledom stvarno obračunatih radnika, utvrđeno je da se ne radi o istim radnicima. Naime, u navedenom Pregledu su radnici kojima je Odlukom načelnika odobreno angažovanje putem Agencije a u Uputi za rad su navedene druge osobe. Ne može se potvrditi opravdanost ovih izdataka obzirom da ne postoje izvještaji o realizaciji obavljenog posla a i upitna je tačnost podataka na ispostavljenim fakturama,
- Na poziciji naknada općinskim zastupnicima, evidentiraju se redovne mjesečne isplate općinskim vijećnicima u iznosu od 300 KM po vijećniku sa pripadajućim porezima i doprinosima. Također na ovoj poziciji su evidentirane naknade članovima komisija Općinskog vijeća, mjesečno prema učešću u radu komisija.

Obzirom da bruto plaće predstavljaju najznačajniji izdatak, preporučujemo da na prijedlog načelnika, Općinsko vijeće razmotri pitanje neusklađenosti stvarnog broja uposlenih sa Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Jedinog općinskog organa uprave Općine Ilidža i o tome zauzme konačan stav.

Potrebno je da Općina Ilidža poštuje postojeće zakonske propise iz oblasti zapošljavanja.

3.2. Izdaci za materijal i usluge

Izdaci za materijal i usluge uposlenih iznose 1.138.194 KM ili 11,36% od ukupnih rashoda sa prekoračenjem od 38% u odnosu na usvojeni Budžet. Najznatnije prekoračenje imali su izdaci za tekuće održavanje i ugovorene usluge.

Revizijom je utvrđeno da:

- Odlukama načelnika Općine o načinu korištenju i visine iznosa fiksnih i mobilnih telefona u mjesnim zajednicama i općinskim službama su ograničeni troškovi telefona Općine. Veći troškovi od propisanih nadoknađuju se od uposlenika.
- Troškovi nabavke kancelarijskog materijala, materijala za tekuće održavanje i ostale nabavke nastale su na osnovu ispostavljenih računa od strane ne samo tenderom izabranih dobavljača. Kod izvršenih nabavki od tenderom izabranih dobavljača, sve cijene isporučenog materijala nisu identične cijenama iz ugovora.

U okviru ugovorenih usluga značajne izdatke čine izdaci za usluge medija, informisanja i isplate po osnovu ugovora o djelu za izvršene tehničke prijeme. Prema pojedinačnim zaključcima Službe, ukupno utvrđeni troškovi raspodjeljuju se tako što se Komisiji koja vrši tehnički prijem rasporedi više od 90 % utvrđene vrijednosti tehničkog prijema, a na ime manipulativnih troškova Općini pripada 9,09 % ovih prihoda. To znači da je Općina Ilidža od ukupno ostvarenog prihoda po ovom osnovu u iznosu od 239.988 KM, na ime pokrića manipulativnih troškova ostvarila samo prihod od 21.815 KM. Ostatak je isplaćen učesnicima tehničkog prijema među kojima su i uposlenici Općine kojima je u opisu poslova određeno da učestvuju u radu komisija.

3.3. Grantovi drugim nivoima vlasti

Grantovi drugim nivoima vlasti ostvareni su u visini od 2.505.606,91 KM ili 25,02% od ukupnih rashoda sa prekoračenjem od 41,8% u odnosu na usvojeni Budžet. Prekoračenja se odnose na grantove za obrazovanje, nauku, kulturu, zdravstvo, vjerske objekte, mjesne zajednice (budžet 720.000 KM ostvarenje 911.409 KM ili 27%); grantove pojedincima (budžet 347.000 KM ostvarenje 460.190 KM ili 33%); grantove neprofitnim organizacijama (budžet 450.000 KN ostvarenje 779.453 KM ili 73%) i subvencije javnim preduzećima (budžet 250.000 KM ostvarenje 354.555 KM ili 42%).

U okviru **granta za obrazovanje, nauku, kulturu, zdravstvo i mjesne zajednice** značajniji izdaci odnose se na stipendiranje učenika bez oba roditelja i nadarenih učenika. Stipendije se dodjeljuju za školsku godinu putem tendera a izdaci se evidentiraju u momentu isplate. Izdaci za finansiranje dažkih užina za učenike prvog razreda osnovnih škola koji nisu u mogućnosti da plaćaju užinu su nastali temeljem Odluke Općinskog načelnika o čemu postoji evidencija. Isplata se vršila dobavljačima na osnovu uredno likvidirane dokumentacije. Značajna sredstva se izdvajaju za nabavku knjiga pokretnih biblioteka kao i za podržavanje raznih takmičenja učenika osnovnih škola i održavanje manifestacija. **Grantovi mjesnim zajednicama** predstavljaju izdatke za održavanje zelenih površina, sanacije ulica, hortikulturno uređenje te akcije čišćenja prostora. Održavanje zelenih površina su najvećim dijelom izdaci po ugovorima o djelu za sezonsko održavanje zelenih površina, obzirom da je od strane javnog komunalnog preduzeća na području Općine Ilidža angažovan nedovoljan broj uposlenika. Ugovori o djelu se sklapaju sa već ranije angažovanim nezaposlenim osobama o čemu se vodi odgovarajuća evidencija.

U okviru **grantova pojedincima** izdaci se odnose na razne novčane pomoći nezaposlenim, invalidima, ranjenim borcima, porodicama poginulih boraca, raseljenim licima, zatim na izdatke za sanaciju krovova na objektu C1-1, akciju čišćenja rijeka te ostali grantovi pojedincima. Naprijed navedene isplate se vrše na osnovu pojedinačnih zahtjeva institucija ili fizičkih lica, **bez tačno utvrđenih kriterija dodjele novčane pomoći.**

U okviru **grantova neprofitnim organizacijama**, prema Odluci Općinskog vijeća vršena je isplata političkim partijama koje participiraju u vlasti, udruženjima građana i raznim sportskim udruženjima.

Isplate udruženjima građana se odnose na pokriće materijalnih troškova a znatno veći dio predstavlja isplata plaća uposlenim u udruženjima. Naime, u toku 2003. godine načelnik je donio Odluke o finansiranju radnih mjesta (od jednog do četiri radna mjesta) za udruženja: Sportskih ribolovaca, Zelene beretke, Udruženje demobilisanih boraca, Uniju veterana, RVI, Porodice šehida i poginulih boraca, po mjerilima

plaća radnika općih organa ili u fiksnom iznosu za kalendarsku godinu. Na ovakav način na račune udruženja doznavačavana su novčana sredstva za plaće i u ranijem periodu.

Grant za sport u iznosu od 414.518,86 KM se odnosi na isplate sportskim udruženjima za kotizacije, razna takmičenja, redovne aktivnosti, nabavku sportske opreme i prevoze, održavanje sportskih terena i organizovanje raznih sportskih manifestacija. Jedan dio novčanih sredstava isplaćivao se direktno sportskim društvima a drugi dio isplata se odnosi na isplate izvođačima radova za izvedene radove na sportskim terenima.

U okviru subvencija javnim preduzećima isplate se odnose na finansiranje zakupa sportskih sala u JU KSRC Hrasnica i KSC Ilidža za rekreaciju.

Preporučujemo da Općina Ilidža utvrdi kriterije za dodjelu grantova pojedincima i da isplatu vrši u skladu sa Zakonom u izvršenju budžeta/proračuna u FBiH i to do iznosa planiranih u Budžetu.

3.4. Kapitalni grantovi

Kapitalni grantovi su ostvareni u visini od 2.040.355,50 KM ili 20,37% od ukupnih rashoda ili 93% u odnosu na usvojeni Budžet. Kapitalni grantovi, su realizovani iz budžetskih sredstava Općine i Kantona Sarajevo. Grantovi doznavačeni od Kantona, osim za vodosnabdijevanje Rakovice, su utrošeni prema planiranoj namjeni. Kapitalni grant za vodosnabdijevanje Rakovice nije utrošen u 2003. godini ali su pokrenute pripremne aktivnosti vezane za izradu projektne dokumentacije, obzirom da se radi o projektu velike vrijednosti.

Tokom 2003. godine na području Općine Ilidža nije vršena pretvorba poljoprivrednog u građevinsko zemljište.

Revizijom je utvrđeno da su kapitalni grantovi mjesnim zajednicama ostvareni sa izraženim odstupanjima u odnosu na usvojeni Budžet. Odstupanja se odnose na:

- **Značajna vrijednosna prekoračenja** kao što su: izrada izvedbenog projekta saobraćajnice i dijela puta Ilidža-Sokolovići-Hrasnica-Vojkovići-Dobrinja-Nedžarići (plan 150.000 KM a ostvarenje 470.667 KM). Naime, radi se o investiciji koja je započeta u ranijem periodu i nastavljena u 2003. godini nakon potpisivanja Anexa ugovora o izvođenju radova na okončanju izgradnje saobraćajnice Ilidža-Sokolović kolonija (desna kolovozna traka). Ranije obustavljeni kapitalni grant je nastavljen bez donošenja posebne Odluke Općinskog Vijeća iako su pojedinačne cijene ugovorenih radova mijenjane zbog nivelacije cijena.
Također znatno prekoračenje je ostvareno i na izdacima za rekonstrukciju saobraćajnica na području Općine Ilidža (plan 343.838,00 KM a ostvarenje 416.904 KM),
- **Niža ostvarenja u odnosu na Budžet** kao što su: izrada dokumentacije za izvođenje bušotine IB-10 termalnih voda (plan 150.000 KM a ostvarenje 130.591 KM u okviru čega je evidentirana i uplata u visini od 5.100 KM na ime osnivačkog uloga za firmu "Geoterm" Ilidža d.o.o. Sarajevo). Također, niže ostvarenje u odnosu na Budžetom evidentirano je i na izdacima za izradu kanalizacione mreže u Donjem Kotorcu (plan 100.000 KM a ostvareno 50.340 KM),
- **Na izvođenje radova koji Budžetom nisu planirani** kao što u: Javna rasvjeta centar Ilidža 25.690 KM, Ul. Karl May 18.036 KM, Ljetna pozornica 9.250 KM, kanalizaciona mreža ul. 25 Novembar 8.108, Ulica generala Izeta Nanića 38.303 KM, Šehitluci 46.819 KM, oprema za Osnovnu školu 12.670 KM.
- **Nerealizovane planirane kapitalne grantove u 2003. godini** i to: Pješačka staza na ulazu I i ulazu II u Sokolović koloniji, Pješačka staza Otes, rekonstrukcija saobraćajnice ul. Igmanskog bataljona-II faza, Vodosnabdijevanje Rakovice, rekonstrukcija krovova i fasada u Hrasnici, opravka starog mosta u Butmiru, adaptacija kino sale "Igman" itd.

Općinsko vijeće je u maju 2003. godine donijelo Odluku o kriterijima za raspodjelu novčanih sredstava Budžeta za 2003. godinu za kapitalne grantove mjesnim zajednicama, prema kojoj je trebalo trošiti budžetska sredstva. **Naprijed navedeni realizovani kapitalni grantovi potvrđuju konstataciju da donesena Odluka Općinskog vijeća nije poštivana i da je ostvarena nenamjenska potrošnja planiranih budžetskih sredstava.**

Preporučuje se realizacija kapitalnih grantova u skladu sa važećim propisima, usvojenim planom Budžeta i Uredbom o postupku nabavke roba vršenju usluga i ustupanju radova.

Potrebno je osnivački ulog u firmu «Geoterm» Ilidža d.o.o. Sarajevo evidentirati u skladu sa postojećim računovodstvenim propisima.

D Stanje imovine, potraživanja i obaveza

1. Stalna sredstva

Neotpisana vrijednost stalnih sredstava na dan 31.12.2003. godine bila je 1.524.915 KM ili 78,66% od nabavne vrijednosti.

Na osnovu bilansa stanja, izvršenog uvida u način evidentiranja nabavke stalnih sredstava i uvida u Popis sredstava i izvora sredstava Općine Ilidža, konstatovano je:

- Ukupno povećanje stalnih sredstava u 2003. godini je 257.893,85 KM. Po prijedlogu Komisije za popis osnovnih sredstava i sitnog inventara otpisano je 44.442,53 KM neupotrebljivih stalnih sredstava. Tokom godine isknjiženo je još 8.765,17 KM neupotrebljivih stalnih sredstava.
- Navedeno povećanje se odnosi na nabavku namještaja (17.025,55 KM), opreme (55.724,76 KM), motornih vozila (36.606,98 KM), mašina, instalacija i inventara (26.369,13 KM) te investiciono održavanje (69.535,12 KM).
- Stanje stalnih sredstava na dan 31.12.2003. godine na poziciji Zgrade u iznosu od 1.202.614,08 KM a odnosi se na sedam građevinskih objekata Općine Ilidža za koje postoje posjedovni listovi. Uvidom u dokumentaciju, utvrđeno je da se na ovoj poziciji ne vode poslovni prostori na osnovu kojih Općina ostvaruje neporezni prihod.
- Stambeni fond je predmet privatizacije i u skladu sa postojećom zakonskom regulativom vodi se posebna evidencija izvan glavne knjige.
- Općinski načelnik je 05.12.2003. godine donio Odluku o popisu i obrazovanju komisija za popis na dan 31.12.2003. godine. Odlukom su utvrđene: komisije, predmet popisa, vrijeme popisa i rok izrade zbirnog izvještaja o popisu. Pojedinačne komisije su izvršile popis, sačinile izvještaj i dostavile Centralnoj popisnoj komisiji. Komisija za rashodovanje dotrajalih sredstava i opreme je, na temelju Izvještaja Komisije za popis, izvršila rashodovanje dotrajale opreme i o istom sačinila zapisnik. Prema izjavi ovlaštene osobe rashodovana oprema je odložena u kontejnere za odvoz otpada.
- Centralna popisna komisija je sačinila zbirni Izvještaj o popisu i predložila Općinskom načelniku usvajanje u cjelini sa prijedlogom mjera za naplatu potraživanja, otpis potraživanja zbog nemogućnosti naplate i prihodovanje obaveza zbog zastarjelosti.

Preporučujemo da se ulože dodatni napor za obezbjeđenje relevantne dokumentacije za evidentiranje poslovnih prostora koji se izdaju u zakup.

2. Dugoročni plasmani i dugoročne obaveze i razgraničenja

Dugoročni plasmani kao i dugoročne obaveze i razgraničenja u iznosu od 1.896.115 KM se odnose na vrijednost zaključenih ugovora i izdatih rješenja pravnim i fizičkim licima po osnovu naknada za zakup, dodijeljeno i uređenje gradskog građevinskog zemljišta. Tako nastale obaveze izmiruju se u ratama. Od sredine 2003. godine, ugovori se zaključuju sa rokom otplate od tri godine.

3. Novčana sredstva

Novčana sredstva na dan 31.12.2003. godine iskazana su u iznosu od 158.018,38 KM a odnose se na: žirnalna sredstva u iznosu od 45.654,36 KM, izdvojena novčana sredstva rezervi u iznosu od 98.175,18 KM,

gotovinu u blagajnama u iznosu od 14.188,84 KM. Cjelokupni promet novčanih sredstava odvijao se preko jedne banke.

Revizijom je utvrđeno da je 23.01.2003. godine blokiran račun Općine sudskim izvršenjem od 16.12.2002. godine u iznosu od 648.762,75 KM. Sudsko rješenje je izdato na ime pravične naknade za preuzeto neizgrađeno zemljište.

Ministarstvo finansija Kantona je od 20.01.2003. godine svakodnevno doznavačavalo prihode po obrascu B2 na račun izdvojenih sredstava rezervi. Priliv novčanih sredstava od Ministarstva Kantona na ovaj račun ostvarivan je do 20.03.2003. godine. U periodu blokade na račun izdvojenih novčanih sredstava rezervi, ostvarivan je samo priliv prihoda, a 27.02.2003. godine izvršena je isplata plaće za januar 2003. godine. Sa pomenutog računa je dana 20.03.2003. godine, izvršen prijenos ostvarenog prihoda na redovan račun, izvršena isplata po sudskom rješenju, nakon čega je račun ponovo aktiviran.

Tokom godine Kanton je doznačio Općini sredstva za izmirenje ove blokade obzirom da je ista nastala po osnova naknade za preuzeto neizgrađeno zemljište vodozaštitne zone od značaja za Kanton Sarajevo.

Izdvojena novčana sredstva rezervi na dan 31.12.2003. godine u visini od 98.175,18 KM predstavljaju sredstva rezervi formirana u okviru redovnog računa u ranijem periodu. Tokom 2003. godine ova sredstva nisu korištena.

U okviru blagajničkog poslovanja, odvojeno je evidentiran promet glavne blagajne, blagajne poštanskih i taksenih maraka Kantona i blagajne čajne kuhinje. Tokom 2003. godine na glavnoj blagajni Općine Ilidža vršena je naplata po osnovu više vrsta neporeznih prihoda. Odlukom Općinskog načelnika o blagajničkom maximumu dozvoljeno je zadržavanje većeg iznosa novčanih sredstava u blagajni za period od 01.01.-31.12.2003. godine. Naime, tokom cijele godine postojala je mogućnost novih blokada računa po osnovu rješavanja imovinskih odnosa i regulisanja statusa vodozaštitne zone. Iz prihoda prikupljenih na blagajni vršena je isplata toplog obroka zaposlenicima Općine tokom cijele godine.

Na blagajni poštanskih i taksenih maraka Kantona evidentiran je promet vrijednosnica. Tokom blokade redovnog računa nije vršen dnevni polog ostvarenog prihoda od vrijednosnica, nego je kumulativno izvršena uplata nakon izvršene deblokade.

Preporučujemo da nadležne službe Općine u saradnji sa kantonalnim ministarstvima, iznađu prihvatljiva rješenja vezano za rješavanje imovinskih odnosa po pitanju zemljišta u vodozaštitnoj zoni.

Preporučujemo da se preispita pravni osnov za otvaranje računa izdvojenih sredstava rezervi kao i da se u narednom periodu postupa u skladu sa zakonskim propisima iz ove oblasti.

Preporučujemo da se iz sigurnosnih razloga u blagajni drži optimalna količina novčanih sredstava.

4. Kratkoročna potraživanja, plasmani i razgraničenja

Kratkoročna potraživanja, plasmani i razgraničenja iskazana su u iznosu od 2.020.406 KM a sastoje se od: nenaplaćenih kratkoročnih potraživanja po osnovu izvršenih usluga u iznosu od 1.321.863 KM, kratkoročnih plasmana u iznosu od 595.953 KM i kratkoročnih razgraničenja u iznosu od 102.590 KM. Kratkoročna potraživanja se sastoje od potraživanja od pravnih i fizičkih lica nastala po osnovu zakupa poslovnih prostora, javnih površina, građevinskog zemljišta, zakupa ljetnih bašti kao i dospjelih rata za plaćanje uređenja gradskog građevinskog zemljišta i rente. Uvidom u raspoloživu dokumentaciju, konstatovano je da cca 42% nenaplaćenih potraživanja od pravnih lica je utuženo. Najveći dužnici su «Alemko Company» (sporna naplata), «Bosnalik» d.o.o. (sporna naplata), «AutoWB», «Hidrogradnja», «Hecoprom», «LPS» itd. Kod potraživanja od fizičkih lica, utuženo je cca 80% a do momenta okončanja revizije naplaćeno je samo 3%. Od ukupne vrijednosti potraživanja po osnovu dospjelih rata za plaćanje naknada utuženo je 32,50 %.

Po osnovu dospjelih rata za plaćanje naknada za uređenje i dodijeljeno gradsko građevinsko zemljište te rentu, najveći dužnici su fizička lica sa ukupnim dugom od 164.012 KM i pravna lica od kojih ističemo: Federalna uprava civilne zaštite, Islamic World Committee, «Aqua» (nema građevinske dozvole niti je izvršen tehnički prijem za sporni dio objekta), «Stambena zadruga Mladost», «Sefo» d.o.o. Ilidža (nije potpisan Ugovor iz razloga neobezbjeđenja bankovne garancije) itd.

U okviru ostalih kratkoročnih plasmana, najveći iznos dugovanja imaju IV Viteška motorizovana brigada Hrasnica u iznosu od 382.900,00 KM i I korpus u iznosu od 150.000,00 KM. Ova dugovanja datiraju iz ranijeg perioda i njihova naplata je upitna.

Preporučujemo da se nastave već poduzete aktivnosti vezane za naplatu kratkoročnih potraživanja i da se provjere preuzete garancije od pravnih i fizičkih lica kao obezbjeđenje naplate ostatka duga.

Preporučujemo da se ispita stvarna mogućnost naplate kratkoročnih plasmana i o tome zauzme konačan stav.

5. Kratkoročne obaveze i razgraničenja

Kratkoročne obaveze i razgraničenja u iznosu od 1.330.611 KM, odnose se na kratkoročne tekuće obaveze od 590.825 KM, obaveze prema zaposlenim od 4.820 KM i kratkoročna razgraničenja od 734.966 KM.

Kratkoročne tekuće obaveze su obaveze prema dobavljačima nastale ispostavljenjem faktura dobavljača ili privremenih situacija za izvršene grantove ili tekuće obaveze. Na obavezama evidentirane su i avansne uplate za neke kapitalne grantove kao npr. avansna uplata za Bušotinu IB-10, DTZ Green (greškom dva puta izvršena uplata), RRS Gradnja (od aprila 2003. godine uplate po avansnim računima su veće od konačnih računa), Energocentar (više uplaćeno po osnovu cesija iz ranijeg perioda-pokrenut postupak prisilnog povrata), Zavod za izgradnju Kantona (više uplaćeno se odnosi na izmirenje obaveze po presudi Suda za preuzeto zemljište iz vodozaštitne zone). Dugovanja prema GP "Igman" Ilidža su nastala prema ugovoru iz 1998. godine, dugovanje prema "Bosnalik" d.o.o je iz 1997. godine, dugovanje prema "Jonuz" d.o.o. Sarajevo je iz 2000. godine.

Nenaplaćene prihode čine redovni mjesečni prihodi po osnovu zakupa poslovnih prostora, naknada za javne površine, naknade za uređenje građevinskog zemljišta, naknade za dodijeljeno zemljište koji na dan 31.12.2003. godine nisu naplaćeni.

Potrebno je uplate avansa evidentirati u skladu sa postojećim računovodstvenim propisima za budžetske korisnike i nove uplate vršiti nakon pravdanja već uplaćenih avansa.

E Postupanje u skladu sa Uredbom o javnim nabavkama

Općina Ilidža je bila obavezna primjenjivati Uredbu o postupku nabavke roba, vršenju usluga i ustupanju radova. Predmet revizije bila je nabavka roba za tekuće izdatke, tekuće i kapitalne grantove. Revidirani su slijedeći tenderi: **tekući grantovi mjesnim zajednicama** i to održavanje zelenih površina (136.589 KM), sanacija ulica (63.022 KM), hortikulturno uređenje (36.894 KM), akcije čišćenja (54.517 KM); **tekući grant-izdaci raseljenim licima (228.894 KM)**, čišćenje korita rijeke i zaštita od poplava; **kapitalni grantovi**-izrada dokumentacije za izvođenje bušotine IB-10 (130.590 KM) u okviru čega je evidentiran i izdatak-osnivački ulog za firmu «Geoterm» (5.100 KM) te razni ugovori o djelu vezani za ovaj kapitalni grant; izrada izvedbenog projekta saobraćajnice i izgradnja dijela puta Ilidža-Sokolovići-Hrasnica-Vojkovići-Dobrinja-Nedžarići (470.666 KM), rekonstrukcija saobraćajnice ul. Igmanskog bataljona-I faza (128.393 KM), krpaža ulica (308.306 KM), asfaltiranje ulica sa učešćem građana (108.598 KM), Javna rasvjeta Rakovica (40.016 KM), Javna rasveta Hrasnica I (62.892 KM), prenumeracija ulica (46.448 KM), kapitalni grantovi finansirani od strane Kantona i JP»Vodno područje slivova rijeke Save» i nabavka kancelarijskog materijala i usluge štampanja, nabavka goriva, usluge osiguranja, izvođenje molerskih radova te nabavka računarske opreme.

Revizijom uzoraka utvrđeno je da se nabavka vršila na slijedeći način:

- Općinski načelnik je donosio odluke kojima se formiraju Komisije za realizaciju tendera i za provođenje procedura oko izbora najpovoljnijeg ponuđača,
- Na tenderima (sanacija, asfaltiranje, rad mehanizacije) nije biran najpovoljniji ponuđač nego je sačinjen redosljed ponuđača uz potpisane izjave da prihvataju uslove navedene u zapisniku (najniža cijena i redosljed pozivanja),

- Kapitalni grant izgradnje mosta na Željeznici finansirao je Kanton Sarajevo doznacavajući direktno sredstva izvođačima radova. Tendersku proceduru je provela Općina,
- Kapitalni grant rijeke Večerice finansiralo je JP «Vodno područje slivova rijeke Save» doznacavajući direktno sredstva izvođačima radova. Tendersku proceduru je provela Općina,
- Na ostalim revidiranim tenderima, iz dokumentacije se nije moglo zaključiti da je Uredba poštivana u cijelosti u dijelu provođenja procedure od momenta otvaranja prispjelih ponuda pa do izbora najpovoljnijeg ponuđača i izbor najpovoljnijeg ponuđača,
- U pojedinim slučajevima učesnici na tenderima nisu dostavljali kompletnu dokumentaciju a bili su predmet odabira,
- Kod nekih tendera nisu utvrđivani kriteriji za izbor najpovoljnijeg ponuđača.

Dosljedno primjenjivati Uredbu o nabavci roba, vršenju usluga i ustupanju radova čime se osigurava transparentnost trošenja budžetskih sredstava.

Potrebno je u saradnji sa Kantom definisati način evidentiranja kapitalne imovine koja se finansira iz Budžeta Kantona i drugih izvora.

F Ostali bitni nalazi IT sistem

U 2003. godini evidencije računovodstvenih promjena vršene su u softverskom rješenju za Windows (baza podataka Access) i to na jednom računaru.

Ne postoje pisana uputstva o načinu korištenja programa ali je prije uvođenja izvršena obuka uposlenika u računovodstvu.

Tokom revizije izvršene su logičke kontrole ulaznih podataka i kontrola autorizacije kojima je utvrđeno da ne postoji autorizacija osobe koja unosi poslovne promjene. Evidencija osoba koje rade na unosu podataka vodi se ručno.

Krajem radnog dana vrši se back up podataka i posebno čuva u Zip formatu na zaštićenom mjestu.

Računovodstveni program nema mogućnost izvještavanja sa posebno iskazanim početnim stanjima.

Revizijom je konstatovano da razne evidencije službi Općine nisu dovoljno informatički podržane što rezultira neadekvatnim i često neažurnim podacima (evidencija izdatih javnih površina). Za evidencije se koriste samo uredski paketi.

Preporučujemo izradu planova razvoja IT u cilju izgradnje IT sistema koji će dati adekvatnu podršku poslovnim procesima primjenom aktuelnih standarda informacijskih tehnologija.

Također, preporučujemo izradu IT sigurnosnih politika, pisanih pravila i procedura u cilju postizanja višeg sigurnosnog nivoa IT sistema.

V ZAKLJUČAK

Nakon izvršene revizije preporučujemo da Općina Ilidža, u što kraćem roku, poduzme adekvatne mjere na uspostavljanju pouzdanog sistema internih kontrola, koji će obezbijediti dosljednu primjenu svih propisa a time i adekvatnu zaštitu imovine Općine. Tu se prije svega misli na angažovanje menadžmenta na prikupljanju neporeznih prihoda u skladu sa zakonskim propisima, trošenju javnog novca u skladu sa Budžetom Općine, donošenje kriterija za dodjelu grantova pojedincima, dosljednu primjenu već donešenih kriterija za kapitalne grantove i donošenje odluka u skladu sa Statutom Općine i ostalim zakonskim propisima.

Službe Općine Ilidža treba da pravovremeno pripreme materijale za sjednice, da se na sjednicama Općinskog vijeća isti dovoljno jasno obrazlože, kako bi vijećnici mogli zauzeti pravilan stav i donijeti pravilnu odluku.

Općina Ilidža treba da uloži dodatne napore kako bi se stvorili uslovi za zaštitu vodozaštitne zone kao i šumskog i poljoprivrednog zemljišta od ekološkog zagađivanja.

Planom razvoja i izgradnje IT sistema obezbijediti odgovarajuće evidencije sa posebnim naglaskom na povezivanju službi u cilju povećanja naplate neporeznih prihoda.

U saradnji da kantonalnim ministarstvima potrebno je ubrzati donošenje provedbenih propisa za primjenu zakona.

Također, potrebno je da se u saradnji sa kantonalnim ministarstvima, pokuša iznaći način rješavanja povlastica predviđenih članom 26 i 27. Zakona o dopunskim pravima boraca.

VI KOMENTAR

U ostavljenom roku Općina Ilidža se dopisom br.02-14-1992/2-04 od 24.02.2005. godine očitovala na dostavljeni Nacrt Izvještaja o izvršenoj reviziji finansijskih izvještaja za 2003. godinu. Nakon sveobuhvatnog razmatranja dostavljenog očitovanja, revizijski tim koji je izvršio pomenutu reviziju, prihvatio je primjedbe koje su se odnosile na ukupnu vrijednost blokade novčanih sredstava i pojašnjenja ostvarivanja povlastica iz člana 26 i 27. Zakona o dopunskim pravima boraca. Ostale primjedbe izložene u očitovanju, revizijski tim nije mogao prihvatiti, obzirom da nije priložena relevantna dokumentacija koja bi potvrdila navode u Očitovanju.

Viši revizor

Anica Pudar, dipl. oec.

Tim za reviziju

Nusreta Hadžimustafić, dipl. oec.

Dijana Šutalo, dipl. oec.